

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی روانپرستاری
شناسنامه درس *Course Syllabus*

شماره درس: ۵۱۳۵۵۱

عنوان درس: مداخلات روان پرستاری خانواده

نوع و تعداد واحد: نظری، ۱.۵

دروس پیش نیاز: اصول مشاوره در روان پرستاری، اختلالات روانی بزرگسالان و مراقبت های روان پرستاری

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): پرستاری، کارشناسی ارشد، سوم نیمسال تحصیلی: اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴

مکان کلاس: طبق اعلام اداره ی آموزش دانشکده

زمان کلاس: سه شنبه ۲-۴

زمان حضور در دفتر کار: یکشنبه ۱۵:۳۰

مسئول درس: دکتر قائدی

شماره تماس: ۰۳۱۳۷۹۲۷۶۰۷

Email: fatemeh.ghaedi@gmail.com

اساتید درس: دکتر قائدی، آقای دکتر نصیری و دکتر لهراسبی

لینک درس: <https://eclass.mui.ac.ir/b/7zm-crf-7mp-8xc>

شرح درس:

محتوای درس مبتنی بر آشنایی و به کارگیری مداخلات روانپرستاری در مراقبت از خانواده در دوران های مختلف زندگی با ایجاد یک رابطه موثر با خانواده در سطوح مختلف پیشگیری است. کاربرد نظریه های روان درمانی در خانواده و مداخله در بحران در چارچوب فرایند پرستاری به منظور ایجاد تغییرات لازم در تنش ها، بحران ها و حل تضاد نقش ها که خود موجب عملکرد موثر و ارتقا سلامت خانواده باشد، نیز از موضوعات مدنظر درس است.

اهداف کلی:

- شناخت خانواده به عنوان یک نظام باز اجتماعی و هدایت خانواده در جهت رفع نیازهای مددجویان و ارتقا سلامت آن ها با به کار گیری نظریه های روان درمانی خانواده و طی مراحل مشکل گشایی در سطوح مختلف

اهداف رفتاری:

۱. اصول مشاوره قبل از ازدواج را توضیح دهد.

۲. ازدواج، اهمیت، هدف و شرایط کلی و اختصاصی زوجین و اصول مهارت های تضمین کننده ازدواج موفق را توضیح دهد.
۳. تاریخچه خانواده و انواع خانواده را توضیح دهد.
۴. مراحل تشکیل خانواده، مفاهیم و بنیادهای تشکیل خانواده و نقش ها، وظایف و کارکرد خانواده را شرح دهد.
۵. چرخه زندگی خانواده را شرح دهد.
۶. مدیریت روابط خانواده را شرح دهد.
۷. خصوصیات خانواده سالم و مهارت های سالم زیستن در خانواده با استفاده از الگوی Health promotion را توضیح دهد.
۸. تاریخچه خانواده درمانی و اهداف روان درمانی خانواده را شرح دهد.
۹. مهارت های پایه در خانواده و زوج درمانی را توضیح دهد.
۱۰. نظریات و رویکردهای خانواده درمانی متمرکز بر الگوی زمینه ای، رفتاری، ارتباطی، ساختاری، احساسی، سیستمی و اعتقادی خانواده (خانواده درمانی ستیر، بوئن و مینوچین) را توضیح دهد.
۱۱. مراحل روان درمانی خانواده را تشریح کند.
۱۲. مراحل مشکل گشایی در خانواده را در سطوح مختلف پیشگیری با تاکید بر حل تضادها و نقش ها در خانواده توضیح دهد.
۱۳. اصول و رویکردهای زوج درمانی (نظریه آبه، تحلیل روابط عاطفی، زوج درمانی هیجان مدارو رویکرد شناختی-رفتاری) را شرح دهد.
۱۴. تنش ها و بحران های مختلف (تکاملی، انتقالی و موقعیتی) در خانواده و راهکارهای کاهش تنش و مداخله در بحران را توضیح دهد.
۱۵. خشونت های خانوادگی را تبیین و انواع آن و راهکارهای مقابله با آن ها را شرح دهد.
۱۶. مشاوره جنسی در خانواده را با تاکید بر مسایل جنسی و تربیت جنسی توضیح دهد.

در جلسات آفلاین: سخنرانی

در جلسات آنلاین (در صورت ضرورت): سخنرانی، پیش سازمان دهنده، پرسش و پاسخ
روش تدریس (در جلسات آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

در جلسات آفلاین: سخنرانی

در جلسات آنلاین: سخنرانی، پیش سازماندهنده، پرسش و پاسخ

ابزار مورد نیاز تدریس:

کامپیوتر مجهز به اینترنت پرسرعت، ماژیک و وایت برد

وظایف فراگیران (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

جلسات حضوری:

۱. حضور به موقع، فعال و بدون غیبت در کلاس درس
۲. آمادگی برای کلاس از طریق پیش مطالعه بر اساس اهداف رفتاری هر جلسه
۳. ارائه کنفرانس در کلاس با استفاده از منابع معتبر و مورد تایید استاد

جلسات مجازی (آفلاین و آنلاین):

۴. مشاهده و مطالعه‌ی محتواها و منابع آموزشی در سامانه (آنلاین - آفلاین)
۵. ارائه‌ی تکالیف در موعد مقرر در سامانه (آفلاین)
۶. شرکت در آزمون‌های موجود در سامانه (آنلاین)
۷. پاسخ به پیام‌های ارسالی در سامانه (آفلاین)

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

۸. حضور دانشجوی در کلاس درس، قبل از حضور استاد و عدم ترک کلاس تا پایان وقت آن ضروری است. در غیر این صورت غیبت محسوب می‌شود.
۹. خاموش نمودن تلفن همراه در کلاس درس ضروری است.
۱۰. آئین نامه رفتار و پوشش حرفه‌ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه‌ای رعایت گردد.

۱۱. بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است:
الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

- یک جلسه غیبت غیر موجه قابل بخشش
- دو جلسه غیبت غیر موجه کسر ۱ نمره
- سه جلسه غیبت غیر موجه کسر ۲ نمره
- چهار جلسه غیبت غیر موجه کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

۱۲. بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (۴/۱۷) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن

غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

۱۳. در بازه زمانی تعیین شده به محتوای ارائه شده در سامانه مراجعه و از مطالب بهره برداری نمایند. پس از

پایان بازه زمانی تعیین شده دسترسی به محتوا غیر فعال می باشد. (آنلاین - آفلاین)

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	ارایه خلاصه نموداری و نوشتاری نظریه خانواده درمانی و زوج درمانی منتخب (هر کدام ۳ نمره)	۶
۲	حضور و مشارکت فعال در کلاس	۱
۳	سمینار کلاسی	۳
۴	امتحان پایان ترم	۱۰

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

۱. پاترسون، ج. ل. و همکاران. **مهارت های پایه در خانواده درمانی: از مصاحبه اولیه تا خاتمه درمان**. ترجمه علی نیلوفری. تهران: انتشارات ارجمند، ۱۳۹۱.
۲. ریان ک و همکاران. **ارزیابی و درمان خانواده ها**. ترجمه فاطمه بهرامی و همکاران. چاپ اول، تهران: انتشارات ارجمند، ۱۳۹۱.
۳. بارکر، فیلیپ. **خانواده درمانی پایه**. مترجمان محسن دهقانی و زهره دهقانی، تهران: انتشارات رشد، ۱۳۸۲.
۴. موسوی، اشرف سادات. **خانواده درمانی کاربردی با رویکرد سیستمی**. تهران: انتشارات دانشگاه الزهراء، ۱۳۸۲.
۵. جی، لوئیز، کوآ، بویلا و داتیلیو، فرانک ام. **تکالیف خانواده درمانی**. ترجمه دکتر مصطفی تبریزی و همکاران؛ چاپ دوم، تهران: انتشارات فراروان، ۱۳۸۸.
۶. جی هی لی. **رواندرمانی خانواده**. ترجمه دکتر باقر ثنایی، تهران: بعثت، ۱۳۶۵.
۷. خدایاری فرد، محمد و عابدینی یاسمین. **نظریه ها و اصول خانواده درمانی و کاربرد آن در درمان اختلالات کودکان و نوجوانان**. تهران: انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۹.
۸. ستوده، هدایت اله و بهاری، سیف اله. **آسیب شناسی خانواده**. تهران: انتشارات ندای آریانا، ۱۳۸۶.
۹. گلدنبرگ، ایرنه و گلدنبرگ، هربرت. **خانواده درمانی**. ترجمه حمیدرضا حسین شاهی برواتی و همکاران، چاپ دهم، تهران: نشر روان، ۱۳۸۹.
۱۰. گالیندو، ایزراییل، بومر، ایلین و ریگان، دان. **راهنمای ترسیم ژنوگرام خانواده**. ترجمه دکتر فرشاد بهاری، تهران: نشر دانژه، ۱۳۸۹.
۱۱. مک گلدریک، مونیکا، گرسن، رندی و شلن برگر، سیلویا. **ژنوگرام: سنجش و مداخله در مشاوره ازدواج و خانواده درمانی**. ترجمه دکتر فرشاد بهاری؛ تهران: نشر دانژه، ۱۳۸۹.
۱۲. مینوچین، سالوادور و فیشمن، اچ. چارلز. **فنون خانواده درمانی**. ترجمه فرشاد بهاری و فرح سیا، تهران: انتشارات رشد، ۱۳۸۷.
۱۳. مینوچین، سالوادور. **خانواده و خانواده درمانی**. ترجمه کتر باقر ثنایی، تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۳.
۱۴. بیرامی، منصور. **خانواده و آسیب شناسی آن**. تهران: انتشارات آیدین، ۱۳۸۳.
۱۵. شلیپه، آریست فون، شوایتزر، یوخن. **آموزش درمان و مشاوره سیستمی**. ترجمه سعید پیر مرادی، تهران: پردیس، ۱۳۸۶.

16. Goldberg, I & Goldberg H. **Family therapy: An Overview**. Australia: Brooks/Cole Cengage learning, (Last Edition).

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: مداخلات روان پرستاری خانواده شماره درس: ۵۱۳۵۵۱

نیمسال تمصیلی و سال: اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴ رشته تمصیلی: پرستاری

فراگیران: دانشجویان کارشناسی ارشد زمان: سه شنبه ۴-۲

اساتید درس: دکتر قائدی، آقای دکتر نصیری و دکتر لهراسبی

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس					
ردیف	تاریخ	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
۱	۰۳/۶/۲۰	آشنایی با شناسنامه درس، مشاوره قبل از ازدواج، اهمیت و اهداف ازدواج، شرایط کلی و اختصاصی زوجین و اصول مهارت های تضمین کننده ازدواج موفق	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مطالعه، شرکت فعال در کلاس و پرسش و پاسخ	دکتر قائدی
۲	۰۳/۶/۲۷	مراحل تشکیل خانواده، چرخه زندگی خانواده، نقش ها، وظایف و کارکرد خانواده، تاریخچه خانواده و انواع خانواده	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مطالعه، شرکت فعال در کلاس و پرسش و پاسخ	
۳	۰۳/۷/۳	مدیریت روابط خانواده	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین		آقای دکتر نصیری
۴	۰۳/۷/۱۰	خصوصیات خانواده سالم و مهارت های سالم زیستن در خانواده با استفاده از الگوی Health promotion	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	سمینار کلاسی	دکتر قائدی
۵	۰۳/۷/۱۷	تنش ها و بحران های مختلف (تکاملی، انتقالی و موقعیتی) در خانواده و راهکارهای کاهش تنش و مداخله در بحران	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	سمینار کلاسی	
۶	۰۳/۷/۲۴	مشاوره جنسی در خانواده با تاکید بر مسایل جنسی و تربیت جنسی	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	سمینار کلاسی	
۷	۰۳/۸/۱	خشونت های خانوادگی	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	سمینار کلاسی	دکتر لهراسبی
۸	۰۳/۸/۸	تاریخچه خانواده درمانی و اهداف	☒ حضوری ☐ آنلاین	سمینار کلاسی	

		☐ آفلاین	روان درمانی خانواده و مهارت های پایه در خانواده و زوج درمانی		
آقای دکتر نصیری	مطالعه، شرکت فعال در کلاس و پرسش و پاسخ	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مراحل روان درمانی خانواده و مشکل گشایی در خانواده	۰۳/۸/۱۵	۹
دکتر لهراسبی	ارایه خلاصه نموداری و نوشتاری نظریه خانواده درمانی منتخب	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	نظریات و رویکردهای خانواده درمانی ۱	۰۳/۸/۲۲	۱۰
=	ارایه خلاصه نموداری و نوشتاری نظریه خانواده درمانی منتخب	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	نظریات و رویکردهای خانواده درمانی ۲	۰۳/۸/۲۹	۱۱
=	ارایه خلاصه نموداری و نوشتاری نظریه زوج درمانی منتخب	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	نظریات و رویکردهای زوج درمانی	۰۳/۹/۶	۱۲
اساتید درس	مرور مباحث، یادگیری مشارکتی	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	جمع بندی مطالب و رفع اشکال	۰۳/۹/۱۳	۱۳

تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزش